

DŽEJMS ELROJ

MOJA MRAČNA

MESTA

KRIMINALISTIČKI
MEMOARI IZ LA

Preveo
Đorđe Tomić

Laguna

Naslov originala

James Ellroy
MY DARK PLACES

Copyright © 1996, James Ellroy
All rights reserved

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kolo III / Knjiga 11

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Posvećeno
Helen Noud*

SADRŽAJ

<i>Prvi deo</i>	Crvenokosa	9
<i>Drugi deo</i>	Dečak na slici	115
<i>Treći deo</i>	Stouner	221
<i>Četvrti deo</i>	Džiniva Hiliker	287
Đorđe Bajić: <i>Oproštaj napisan krvlju</i>		497

Prvi deo

CRVENOKOSA

Odnelo te je jeftino subotnje večerje. Bila je to gruba i glupa smrt; nisi imala kada da zavoliš sopstveni život.

Bekstvo u sigurnost je bilo samo kratki predah. Pustila si me u skrovište da ti donesem sreću. Ali kao talisman sam te izdao – sada sam tvoj svedok.

Tvoja smrt je oblikovala moj život. Hoću da pronađem ljubav koju nikada nismo imali i opišem je u tvoje ime.

Želim da otkrijem sve tvoje tajne. Želim da spalim udaljenost koja nas deli.

Želim da ti dam svoj dah.

Pronašli su je neki klinici. Igrali su bejzbol u maloj ligi Bejba Ruta i pošli su na školski teren da se malo dobacuju. Pratila su ih trojica odraslih trenera.

Dečaci su primetili obris tela u bršljanu pored ivičnjaka. Muškarci su primetili rasute bisere na pločniku. Sve ih je protresao telepatski šok.

Klajd Vorner i Dik Džinald dali su znak dečacima da se ne približavaju – nisu želeli da vide previše. Kendal Nangeser je spazio telefonsku govornicu kod prodavnice i pretrčao preko Avenije Tajler.

Pozvao je kancelariju šerifa u Templ Sitiju i rekao dežurnom da su pronašli leš. Da, tu je, leži kod ivičnjaka pored sportskih terena Gimnazije *Arojo*. Narednik mu je rekao da sačeka pored leša i da ništa ne dira.

Poziv preko radija upućen je u deset i deset. Bila je nedelja, 22. jun 1958. Pronađen leš na uglu Prolaza Kings i Avenije Tajler u El Monteu.

Automobil iz šerifove kancelarije stigao je za manje od pet minuta. Nekoliko sekundi kasnije pojavila se i policijska patrola iz stanice u El Monteu.

Vik Kavalero iz šerifove kancelarije ispitivao je trenere i dečake. Policajac Dejv Vajer je prišao da osmotri telo.

Bila je to bela žena, svetlog tena, riđe kose, stara oko četrdeset godina. Ležala je na leđima na parčetu zemlje obraslom bršljanom, tek pedalj-dva od ivičnjaka Prolaza Kings.

Desna ruka je bila previjena naviše, desna šaka položena nekoliko palaca iznad glave. Leva ruka je ležala na stomaku, s levom šakom još stegnutom u pesnicu. Noge su joj bile opružene.

Na sebi je imala haljinu sa dubokim izrezom, bez rukava, sa svetlim i tamnim plavim šarama. Donji deo tela bio je prekriven tamnoplavim mantilom sa postavom slične boje. Stopala i članci su ostali otkriveni. Desno stopalo je bilo golo. Oko levog stopala imala je zarozanu najlonsku čarapu.

Haljina je bila pogužvana, a ruke pokrivene ujedima insekata. Na licu je imala modrice, jezik je malo virio napolje. Grudnjak je bio raskopčan i povučen naviše, iznad grudi. Oko vrata su joj bili obmotani najlonska čarapa i pamučni konopac, čvrsto zavezani.

Dejv Vajer je preko radija obavestio telefonistu policijske stanice u El Monteu. Vik Kavalero je javio kancelariji šerifa u Templu. Objavljeno je da je pronađen odbačen leš:

Pozovite okružnog sudskog lekara iz LA. Pozovite kriminalističku laboratoriju i fotografa. Javite odeljenju za ubistva da pošalje tim.

Kavalero je ostao uz telo. Dejv Vajer je otrčao u prodavnicu i doneo klupko konopca. Kavalero mu je pomogao da obeleže mesto zločina.

Komentaricali su neobičan položaj tela. Izgledala je kao da je na brzinu bačena pored puta, ali i kao da je pažljivo nameštena.

Prolaznici su prilazili. Kavalero ih je gurao nazad ka trotoaru Avenije Tajler. Vajer je primetio bisere na pločniku i svaki opcrtao kredom.

Počela su da pristižu službena vozila. Policajci u uniformama i inspektori u civilu provlačili su se ispod konopca.

Iz policijske stanice u El Monteu stigli su šef Orval Dejvis, kapetan Džim Braton, narednik Virg Ervin, kapetan Dik Bruks, poručnik Don Mid. Došao je i narednik Don Klep iz šerifove kancelarije u Templu. Bilo je tu i pozornika iz El Montea, pozvanih da drže na odstojanju civile i besposlene policajce.

Dejv Vajer je izmerio udaljenost i zapisao tačan položaj tela: šezdeset tri stope zapadno od prve zaključane kapije školskog dvorišta / dve stope od ivičnjaka. Stigao je fotograf i napravio snimke na kojima se jasno video položaj tela u odnosu na Prolaz Kings i terene Gimnazije *Arojo*.

Bilo je podne, preko trideset stepeni.

Fotograf je slikao telo odozgo i sa svih strana. Vik Kavalerero ga je uveravao da dečaci koji su pronašli leš nisu ništa dirali. Pristigli su narednici Vard Halinen i Džek Loton i odmah prišli šefu Dejvisu.

Dejvis im je rekao da preuzmu istragu – prema važećem sporazumu, ubistva na teritoriji El Montea bila su u nadležnosti odeljenja za ubistva šerifove službe u Los Anđelesu.

Halinen je prišao da pogleda telo. Loton je u beležnici skicirao mesto zločina.

Avenija Tajler se proteže od severa ka jugu. Prolaz Kings izbija na aveniju kod južnog oboda školskog dvorišta. Prolaz Kings se ne pruža daleko na istok. Završava se već na Aveniji Sidar, koja je istočna granica školskog kompleksa. Uličica je zapravo samo ograđeni prilaz školi.

Strana prema Aveniji Sidar zatvorena je kapijom. Tu je još jedna unutrašnja kapija, koja odvaja nekoliko bungalova pored glavnih zgrada gimnazije. U Prolaz Kings se može ući jedino iz Avenije Tajler.

Prolaz je veoma uzak. Na severnoj strani su sportski tereni. Uz južnu ivicu pločnika proteže se žičana ograda zarasla u puzavicu i uz nju skoro metar površine pokrivena bršljanom. Telo je ležalo tačno sedamdeset pet jardi istočno od ugla raskrsnice Avenije Tajler i Prolaza Kings.

Levo stopalo žrtve je zamalo doticalo ivičnjak. Od težine tela bršljani oko leša su plegli.

Loton i Halinen su zurili u telo koje je obuzimala mrtvačka ukočenost – stegnuta šaka žrtve već je bila ukrućena.

Halinen je primetio prsten sa lažnim biserom na srednjem prstu. Loton je rekao kako bi to moglo da im pomogne da je identifikuju.

Lice je poprimalo ljubičastu boju. Sve je ličilo na klasičan slučaj noćnog izbacivanja leša.

Vik Kavalero je rekao trenerima i dečacima da mogu da idu kući. Dejav Vajer i Virg Ervin razgovarali su sa civilima. Pojavio se Hari Andre, narednik iz odeljenja za ubistva koji nije bio na dužnosti, ali je došao da pomogne.

Stigli su novinari. Nekoliko ljudi iz šerifove kancelarije u Templu svratili su da pogledaju mesto zločina. Prodefilovala je polovina od dvadeset šest policajaca iz stanice u El Monteu – mrtva bela žena uvek privlači pažnju.

Stigao je lekar. Fotograf mu je rekao da može da pregleda žrtvu.

Halinen i Loton su se progurali napred da posmatraju. Lekar je podigao mantil sa donjeg dela tela.

Nije imala na sebi ni kombinezon ni steznik ni gaćice. Haljina joj je bila zadignuta iznad kukova. Nije bilo ni gaćica ni cipela. Samo jedna čarapa zamotana oko članka. Na unutrašnjoj strani butina videle su se modrice i ogrebotine. Na levom boku je imala trag vučenja po asfaltu.

Lekar je okrenuo telo. Fotograf je napravio nekoliko snimaka leđa. Leđa su bila vlažna od rose, videli su se mrtvački podlivi.

Lekar je zaključio da je od trenutka smrti verovatno prošlo između osam i dvanaest sati. Izbačena je pre izlaska sunca – to je jasno pokazivala rosa na leđima.

Fotograf je napravio još snimaka. Lekar i pomoćnik su podigli telo. Još je bilo pomalo mlitavo – mrtvačka ukočenost nije bila potpuna. Odneli su je do kombija i položili na nosila.

Halinen i Loton su pretražili bršljan i ivičnjak. Na putu su pronašli odlomljenu automobilsku antenu. U poleglom bršljanu blizu mesta gde je telo ležalo pronašli su raskinutu nisku bisera. Sakupili su bisere zaokružene kredom i nanizali ih. Ogrlica je bila kompletna.

Kopča je ostala spojena. Ogrlica je bila prekinuta na sredini. Oba dela su stavili u kesicu za dokaze.

Nisu pronašli gaćice, cipele niti tašnu žrtve. Nisu primetili tragove točkova na šljunku uz ivičnjak. Nigde duž Prolaza Kings nije bilo znakova vučenja. Bršljan nije bio izgažen oko mesta gde je telo ležalo.

Bilo je već jedan i dvadeset. Temperatura se popela na trideset četiri stepena.

Lekarski pomoćnik je uzeo uzorke kose i stidnih dlačica. Odsekao joj je nokte i stavio ih u mali koverat.

Svukao je odeću i položio telo na nosila. Na desnoj šaci žrtve videli su se tragovi sasušene krvi.

Imala je malu ranu nasred čela. Desna bradavica je nedostajala. Na krugu bradavice je bio samo ožiljak. Pokazalo se da je u pitanju stara amputacija. Halinen joj je skinuo prsten. Lekarski pomoćnik je izmerio telo i zapisao da je dugačko 166 centimetara. Procenio je da ima oko šezdeset

kilograma. Loton je otišao da pozove dispečerski centar i tim za nestale osobe.

Lekarski pomoćnik je uzeo skalpel i napravio dubok rez od šest palaca na stomaku žrtve. Razmakao je tkivo prstima i gurnuo toplomer u jetru. Temperatura je bila trideset dva stepena. Reкао je da je smrt nastupila između tri i pet ujutro.

Halinen je pogledao čime je zadavljena. Oko vrata žrtve bili su zavezani čarapa i konopac. Konopac je ličio na struk za sušenje veša ili kanap za povlačenje roletni.

Čvor je bio vezan sa zadnje strane vrata. Ubica ga je toliko zategao da je konopac pukao – to su pokazivali istanjeni i nejednaki krajevi čvora.

Čarapa na vratu žrtve bila je ista kao čarapa obmotana oko članka levog stopala.

Lekarski pomoćnik je zaključao kombi i odvezao telo u okružnu mrtvačnicu. Džek Loton je dao saopštenje za policiju:

Sve jedinice u dolini San Gabriel treba da obrate pažnju na sumnjive muškarce sa svežim posekotinama i ogrebotinama.

Halinen je okupio novinare sa radija i rekao im da objave vest.

Pronađeno telo bele žene. Oko četrdeset godina / 166 centimetara / 60 kilograma. Ako neko raspolaže informacijama, neka se javi direktno policijskoj stanici u El Monteu ili kancelariji šerifa u Templu...

Šef Dejvis i kapetan Braton odvezli su se u stanicu u El Monteu. Tamo su im se pridružila trojica viših inspektora iz odeljenja za ubistva: inspektor R. Dž. Parsonson, kapetan Al Ecel i poručnik Čarls Mekgauen.

Počeli su da pretresaju slučaj. Braton je pozvao stanice u Boldvin Parku, Pasadeni, Sen Dimau, Kovini i Zapadnoj

Kovini. Dao im je podatke o žrtvi i svuda dobio isti odgovor: opis ne odgovara nijednoj od nedavno nestalih žena.

Uniformisani policajci iz El Montea pretraživali su dvorište Gimnazije *Arojo*. Halinen, Loton i Andre su obavljali razgovore u susedstvu.

Razgovarali su sa prolaznicima i ljudima koji su se sunčali u dvorištima. Razgovarali su sa kupcima ispred prodavnice. Opisivali su im žrtvu i dobijali uvek isti odgovor: ne znam ko je to.

Bila je to stambena zona, gotovo selo – male porodične kuće razdvojene praznim placovima i livadama. Halinen, Loton i Andre su zaključili da nema svrhe ispitivati ljude iz okoline.

Prošli su kroz nekoliko glavnih ulica El Montea: Ramona, Garvi, Bulevar Veli. Obišli su nekoliko kafea i koktel barova. Raspitivali su se za crvenokosu ženu, ali nisu dobili nikakve informacije.

Obustavili su dalje pretraživanje. Obustavljena je i pretraga terena.

Nijedna patrola nije prijavila sumnjivog muškarca sa posekotinama i ogrebotinama. Ali stanica u El Monteu je dobila poziv. Zvala je neka žena i rekla da je upravo čula vest na radiju. Rekla je da žrtva liči na njenu podstanarku. Centrala je pozvala Virga Ervina: poslali su ga da razgovara sa ženom u Ulici Brajant 700.

Adresa je pripadala El Monteu – približno jednu milju jugoistočno od Gimnazije *Arojo*.

Ervin se odvezao na adresu i pokucao na vrata.

Otvorila mu je žena. Predstavila se kao Ana Mej Krajcki i rekla da mrtva žena liči na njenu podstanarku, Džin Elroj. Džin je izašla iz kuće porodice Krajcki sinoć oko osam sati i ostala napolju čitavu noć – još se nije vratila.

Ervin je opisao odeću žrtve. Ana Mej Krajcki je potvrdila da opisana odeća liči na omiljenu kombinaciju koju je Džin nosila. Ervin joj je opisao ožiljak na desnoj bradavici. Ana Mej Krajcki je rekla da joj je Džin pokazivala taj ožiljak.

Ervin se vratio u kola i obavestio centralu u El Monteu. Dežurni je poslao patrolni automobil po Džeka Lotona i Varda Halinena.

Pronašli su ih za manje od deset minuta. Odvezli su se pravo u kuću porodice Krajcki.

Halinen je odmah izvadio prsten. Ana Mej Krajcki ga je prepoznala kao prsten koji je pripadao Džin Elroj.

Loton i Halinen su seli i počeli da je ispituju. Ana Mej im se predstavila kao gospođa Krajcki. Suprug joj se zove Džordž i ima dvanaestogodišnjeg sina iz prethodnog braka po imenu Gejlord. Džin Elroj je zapravo gospođa Elroj, ali već nekoliko godina je razvedena. Pravo ime joj je Džiniva. Srednje ime je Odelija, a devojačko prezime Hiliker. Džin je bila registrovana medicinska sestra. Radila je u fabrici avionskih delova u LA. Živela je u malom bungalovu u zadnjem dvorištu kuće porodice Krajcki sa desetogodišnjim sinom. Vozila je crveno-beli bjuik. Sin je sada na vikendu kod oca u LA, trebalo bi da se vrati za nekoliko sati.

Gospođa Krajcki je donela fotografiju Džin Elroj. Lice je odgovaralo licu žrtve.

Gospođa Krajcki je rekla da je videla da je Džin izašla iz bungalova oko osam sati. Bila je sama. Odvezla se automobilom i još se nije vratila. Automobil nije bio na prilazu kući ili u garaži.

Gospođa Krajcki je rekla da su se žrtva i njen sin doselili u bungalov pre četiri meseca. Rekla je da je dečak radnim danima bio s majkom, a za vikende je odlazio kod oca. Džin

je rođena u malom gradu u Viskonsinu. Bila je vredna, tiha i povučena žena. Imala je 37 godina.

Otac je taksijem došao po dečaka juče ujutro. Primetila je da je prethodnog dana Džin sređivala dvorište. Kratko su porazgovarale – Džin nije rekla ništa o planovima za subotu uveče.

Virg Ervin se vratio na žrtvin automobil. Gde joj je bio servis?

Gospođa Krajcki je rekla da mogu da se raspitaju u lokalnoj Unionovoj stanici broj 76. Ervin je zatražio broj telefona od centrale, pozvao stanicu i razgovarao sa vlasnikom. Čovek je proverio papire i rekao da je broj registarskih tablica: Kalifornija KFE 778.

Ervin je odmah javio broj centrali u El Monteu. Iz centrale su ga preneli svim lokalnim šerifovim kancelarijama i policijskim stanicama.

Nastavili su razgovor. Halinen i Loton su insistirali na jednoj temi: u kakvim je odnosima bila s muškarcima?

Gospođa Krajcki je rekla da Džin nije mnogo izlazila. Činilo joj se da nema momka. Ponekad bi izašla sama i obično se prilično rano vraćala kući. Nije mnogo pila. Često je govorila da želi da pruži dobar primer sinu.

Onda je stigao Džordž Krajcki. Halinen i Loton su ga pitali šta je radio u subotu uveče.

Odgovorio je da je Ana Mej oko devet sati otišla u bioskop, a on je ostao kod kuće da gleda boks na televiziji. Video je da se žrtva odvezla između osam i pola devet, ali nije ni čuo ni video da se vratila.

Ervin je zamolio bračni par da pođu s njim u okružnu mrtvačnicu za LA. Trebala im je konačna potvrda identiteta žrtve.

Halinen je pozvao šerifovu laboratoriju i rekao im da pošalju ljude da uzmu otiske prstiju u Ulici Brajant 700, El Monte – mala kuća iza velike kuće.

Virg Ervin ih je odvezao u Palatu pravde u LA – dvanaest milja auto-putem San Bernardino. Lekarska služba i mrtvačnica nalazili su se u suterenu ispod odeljenja za ubistva.

Žrtva je ležala na polici u rashladnoj komori. Krajckijevi su zasebno ušli da je pogledaju. Oboje su je identifikovali kao Džin Elroj.

Ervin je sastavio zapisnik i odvezao ih nazad u El Monte. Čovek koji uzima otiske čekao je Halinena i Lotona ispred bungalova. Bilo je pola pet, i dalje veoma toplo i vlažno.

Bio je to mali bungalov od drveta boje kestena i rečnog kamena. Nalazio se iza glavne kuće, na suprotnom kraju dvorišta. U dvorištu je bilo nekoliko palmi i visokih banana, a na sredini je stajao mali ribnjak od kamena i betona. Kuće su bile na jugoistočnom uglu Avenije Mejpl i Ulice Brajant. Kuća u kojoj je živela Džin Elroj zapravo je imala adresu na Aveniji Mejpl.

Ulaz u bungalov gledao je na ribnjak i zadnji ulaz u kuću Krajckijevih. Na drvenom ramu vrata bio je veliki vitraž. Jedno okno blizu ključaonice je nedostajalo. Vrata se nisu mogla zaključati ni spolja ni iznutra.

Halinen, Loton i čovek zadužen za otiske ušli su unutra. Bungalov je bio pretrpan stvarima: imao je dve sićušne spavaće sobe u koje se ulazi iz dnevne sobe, čajnu kuhinju, minijaturnu trpezariju i kupatilo.

Unutrašnjost je bila čista i uredna. Nije bilo tragova premetačine. Kreveti žrtve i njenog sina bili su uredno namešteni.

U kuhinji su pronašli čašu sa malo vina. Proverili su fioke u njenoj sobi i pronašli nekoliko ličnih dokumenata.

Otkrili su da je žrtva radila u *Ertek dinamiksi* – Saut Figuera 2222, LA.

Otkrili su da se bivši suprug žrtve zove Armand Elroj. Živeo je na adresi Bulevar Beverli 4980, LA. Broj telefona je Holivud 3-8 700. Videli su da žrtva nije imala telefon.

Čovek koji uzima otiske posuo je prahom čašu s vinom i još nekoliko površina na kojima bi moglo biti otisaka. Nije pronašao ništa upotrebljivo.

Halinen je otišao u kuću gospođe i gospodina Krajckija i pozvao bivšeg muža. Pustio je telefon da zvoni prilično dugo, ali niko se nije javio.

Stigao je Virg Ervin. Rekao je da je Dejv Vajer pronašao žrtvin automobil iza nekog bara u Bulevaru Veli.

Bar se zove *Dezert in*. Adresa je Bulevar Veli 11721 – oko dve milje od mesta gde je pronađeno telo i jednu milju od kuće. Bila je to jednospratna zgrada ravnog krova sa crvenim crepom i tendama iznad prozora.

Parking iza zgrade prostirao se do niza jeftinih bungalova sa fasadama od maltera. Četiri reda mesta za parkiranje bili su razdvojeni lejama trave pod drvećem sikamore. Parking je sa strane bio zatvoren niskim lancima.

Uz zapadnu ogradu stajao je parkiran crveno-beli bjuik. Pored automobila je stajao Dejv Vajer. Džim Braton i Hari Andre stajali su kraj šerifovog tegljača.

Al Ecel je bio tu. Tu je bio i Bleki Mekgauen.

Halinen i Loton su se zaustavili na parkingu. Virg Ervin i čovek za otiske stigli su drugim automobilom.

Dejv Vajer im je prišao i sve ispričao.

Čuo je kada su preko radija uputili poziv i objavili registarski broj, pa je počeo da proverava poprečne ulice

i parkinge. Pronašao je automobil žrtve u pet do četiri. Automobil je bio otključan i činilo se da nije opljačkan. Proverio je prednja i zadnja sedišta, ali nije pronašao ključeve ili tašnu žrtve, gaćice ili cipele. Našao je samo nekoliko praznih konzervi piva. Bile su zamotane u pakpapier i zavezane.

Halinen i Loton su ispitali automobil. I spolja i iznutra izgledao je besprekorno. Čovek za otiske je fotografisao spoljašnjost i unutrašnjost i naprašio vrata i komandnu tablu. Nije pronašao sačuvane otiske.

Došao je policajac iz Templja. Zakačio je bjuik i odvezao ga u obližnji *Fordov* salon na čuvanje.

Nekoliko civila je stajalo na travi. Vajer je predstavio Roja Dana i Ala Mandanelija, dvojicu barmena iz *Dezert ina*.

Andre i Halinen su porazgovarali s njima. Dan je rekao da je radio prethodne večeri; Mandaneli je rekao da radi samo preko dana. Halinen im je pokazao sliku žrtve koju je dobio od gospođe Krajcki. Obojica su rekli da je nikada nisu videli.

Nikada nisu videli ni crveno-beli bjuik. Dan je radio prethodne večeri, ali je bio zauzet poslom iza šanka i nije primećivao goste koji su ulazili i izlazili. Obojici se činilo da je bjuik stajao na parkingu čitav dan, možda i čitavu noć.

Andre ih je pitao ko je još radio prethodne večeri. Dan je odgovorio da treba da pitaju Elisa Autloa, menadžera.

Halinen i Andre su ušli u bar. Kapetan Ecel i poručnik Mekgauen su pošli za njima.

Bar *Dezert in* je uzan i ima oblik slova L. Duž zidova su poredani separei tapacirani veštačkom kožom. Pravo ispred šanka sa barskim stolicama su tri reda stolova i ulazna vrata; servisni šank i kuhinja su odmah iza bara. Plesni podijum i bina za muzičare nalazili su se u kraćem delu slova L.

Andre i Halinen su pronašli Autloa i pokazali mu fotografiju žrtve. Odgovorio je da je nikada nije video, ni nju ni parkirani bjuik iz 1957. Nije radio prethodne večeri, ali znao je ko jeste.

Dao im je imena: njegova supruga, Alberta „Bert“ Autlo. Njegova sestra, Mirtl Moubi. Obe su sada kod njegove kuće. Mogu da ih potraže u apartmanima *Royal palms* u Aveniji Vest Mildred 321, Zapadna Kovina. Treba da razgovaraju i sa Mardži Trevik-Gilbert, telefon je 8-1136. Povremeno je radila u *Dezert inu*, a čuo je da je sinoć bila tu.

Halinen je sve zapisao i izašao sa ostalima. Parking je bio pun policajaca iz El Montea koji su došli da se raspitaju kako istraga napreduje. Druga gomila policajaca čekala je na uglu Ulice Brajant i Avenije Mejpl – čekali su da se vrate bivši muž i žrtvin sin.

Bilo je pola sedam, vrućina je popustila. U rano leto dani su dugi, bilo je još dosta do mraka.

Čulo se kako radio-stanice uglas pucketaju u nekoliko automobila.

Pojavili su se dečak i bivši muž. Odvezli su ih u stanicu u El Monteu u zasebnim automobilima.

Bivši muž žrtve je sledeće sedmice punio šezdeset godina. Bio je visok i atletski građen. Činilo se da dobro kontroliše emocije.

Sin žrtve je bio punačak i visok desetogodišnjak. Bio je nervozan, ali nije izgledao pometeno.

Dečak se vratio taksijem, sam. Rekli su mu da mu je majka mrtva i on je vest primio prilično smireno. Rekao je čoveku iz šerifove službe da mu je otac na autobuskoj stanici u El Monteu i da tamo čeka *Frivej flajer* da ga vrati u LA.

Poslali su patrolna kola po Armanda Elroja. Otac i sin nisu bili u kontaktu otkako su se razišli kod autobuske stanice. Sada su ih držali u odvojenim prostorijama.

Halinen i Loton su najpre razgovarali s bivšim mužem. Elroj je rekao da su razvedeni od 1954. i da je ovog vikenda koristio pravo na posetu sina. Došao je po dečaka taksijem u deset sati u subotu. Nije video bivšu suprugu. On i sin su se autobusom prevezli do njegovog stana u Los Angelesu. Ručali su i otišli da gledaju film *Vikinzi* u bioskopu *Foks-Vilšajer*. Film se završio u pola pet. Onda su svratili u nabavku i otišli kući. Večerali su, gledali televiziju i otišli na spavanje između deset i jedanaest.

Spavali su duže tog jutra. Autobusom su se odvezli u grad i ručali u Kliftonovoj kafeteriji. Nekoliko sati su šetali i razgledali izloge, a onda su uhvatili autobus za El Monte. Smestio je sina u taksi na autobuskoj stanici i seo da sačeka autobus za LA. Onda mu je prišao neki policajac i rekao šta se dogodilo.

Halinen i Loton su pitali Elroja kako se slagao sa bivšom ženom. Rekao im je da su se upoznali 1939. i venčali 1940. Razveli su se 1954. – stvari su se iskomplikovale i počeli su da mrze jedno drugo. Razvod je bio ružan i buran.

Halinen i Loton su pitali Elroja o društvenom životu bivše supruge. Rekao im je da je Džin bila tajanstvena žena koja nije mnogo govorila o sebi. Lagala je kada joj je to odgovaralo – imala je 43 godine, a ne 37, kao što je tvrdila. Bila je promiskuitetna i pila je. Sin ju je više puta zaticao u krevetu s nepoznatim muškarcima. Njeno nedavno prese-ljenje u El Monte verovatno se može objasniti bežanjem od nekog probisveta ili trčanjem za nekim koga je viđala. Džin je privatni život čuvala u tajnosti jer je znala da bivši muž

pokušava da dokaže kako je nepodobna da bude majka i tako dobije puno starateljstvo nad sinom.

Halinen i Loton su pitali Elroja za imena muškaraca s kojima se njegova bivša žena viđala. Rekao im je da zna samo jedno ime: Henk Hart, neki debeli radnik kome je nedostajao palac na ruci.

Halinen i Loton su zahvalili Elroju na saradnji i prešli u drugu sobu za ispitivanje, niže niz hodnik. Policajci koji nisu bili na dužnosti pravili su društvo sinu žrtve.

Dečak se dobro držao. Nije se slomio nijednog trenutka. Halinen i Loton su se trudili da budu nežni. Dečak je potvrdio sve što je otac rekao o vikendu, do poslednjeg detalja. Rekao je da zna imena samo dvojice muškaraca s kojima se njegova majka viđala: Henk Hart i nastavnik iz njegove škole po imenu Piter Tubiolo.

Bilo je devet sati. Vard Halinen je dao dečaku čokoladicu i poveo ga niz hodnik da vidi oca.

Armand Elroj je zagrlio sina. Dečak mu je uzvratio zagrljaj. Obojica su izgledali kao da im je laknulo, kao da su na neki neobičan način srećni.

Dečak je predat na staranje Armandu Elroju. Jedan policajac ih je odvezao na autobusku stanicu u El Monteu. Uхватili su *Frivej flajer* za LA u pola deset.

Virg Ervin je odvezao Halinena i Lotona do apartmana *Royal palms*. Pokazali su fotografiju i postavili uobičajenu seriju pitanja Berti Autlo i Mirtl Moubi.

Obe žene su prepoznale lice sa slike. Obe su rekle da žrtva nije bila redovan posetilac *Dezert ina* – ali sinoć je bila tamo. Sedela je sa nekim suvonjavim muškarcem s ravnom crnom

kosom i uskim licem. Njih dvoje su poslednji izašli u dva sata, kada se bar zatvara.

Obe žene su rekle da tog muškarca ranije nisu viđale. Mirtl Moubi je kazala da treba da pozovu Mardži Trevik. Sedela je za barom ranije te večeri i možda bi mogla nešto da doda. Džek Loton je pozvao broj koji mu je dao Elis Autlo. Javila se Mardži Trevik.

Loton joj je postavio nekoliko uvodnih pitanja. Mardži Trevik nije gubila vreme – videla je zgodnu crvenokosu koja je sinoć sedela s nekim ljudima. Loton joj je rekao da dođe u stanicu u El Monteu za pola sata.

Ervin je odvezao Lotona i Halinena nazad u stanicu. Mardži Trevik ih je već čekala tamo. Izgledala je napeto i trudila se da pomogne.

Halinen joj je pokazao fotografiju Džin Elroj. Odmah ju je prepoznala. Ervin je otišao u Dezert in sa fotografijom. Halinen i Loton su udobno smestili Mardži Trevik i pustili je da govori bez prekidanja. Rekla je da nije zaposlena u *Dezert inu* – ali radi tamo povremeno kao kelnerica već devet godina. Nedavno je imala ozbiljnu operaciju i voli da svrati u bar da se opusti.

Stigla je sinoć oko deset i deset. Sela je za sto blizu bara i popila nekoliko pića. Crvenokosa je ušla između petnaest do jedanaest i jedanaest. Sa njom je bila žena zagasito plave kose s konjskim repom. Plavuša ima oko četrdeset godina – isto kao crvenokosa.

Crvenokosa i plavuša su sele za sto. Odmah im je prišao muškarac koji izgleda kao Meksikanac i pomogao crvenokosoj da skine kaput. Otišli su na plesni podijum i počeli da igraju.

Muškarac je bio star između trideset pet i četrdeset godina, visok između 175 i 180 centimetara. Bio je vitke građe,

s tamnom kosom zalizanom unazad sa sredine čela. Bio je crnomanjast. Imao je na sebi tamno odelo i belu košulju raskopčanu ispod grla.

Činilo se da se poznaju od ranije.

Neki drugi muškarac je pitao Mardži za ples. Imao je oko dvadeset pet godina, srednje visine i građe. Imao je neurednu odeću i patike. Bio je pijan.

Mardži ga je odbila. Pijanac se uvredio i otišao. Malo kasnije ga je videla kako pleše sa plavušom.

Onda su joj neke druge stvari odvukle pažnju. Srela je prijatelja i odlučila da se provoza s njim. Otišli su oko pola dvanaest. Onaj pijani je sedeo sa crvenokosom, plavušom i Meksikancem.

Nikada ranije nije videla ni crvenokosu ni plavušu. Nije viđala ni Meksikanca. Možda je videla onog pijanca – izgledao joj je poznato.

Loton i Halinen su zahvalili Mardži i odvezli je kući. Pristala je da dođe na dodatno ispitivanje za nekoliko dana. Bližila se ponoć – dobro vreme za druženje sa ljudima u baru.

Vratili su se u *Dezert in*. Tamo je bio Džim Braton – ispitivao je goste. Loton i Halinen su ga povelili na stranu i ispričali šta im je Mardži rekla.

Sada su imali više upotrebljivih informacija. Išli su od stola do stola i ispitivali goste. Odmah su imali pogodak.

Neko je rekao da pijanac liči na klovna po imenu Majkl Viteker. Radio je kao građevinar i imao je stančić negde u južnom delu San Gabrijela.

Braton je izašao i pozvao upravu za motorna vozila da se raspita. Brzo je dobio pozitivan odgovor: Majkl Džon Viteker, belac, rođen 1. januara 1934, visok 178 centimetara, težak 83 kilograma, smeđa kosa, plave oči, Ulica Saut Gledis 2759, San Gabrijel.

Bio je to neki polurazrušeni pansion. Vlasnica je bila Meksikanka po imenu Injes Rodrigues.

Halinen, Loton i Braton su joj pokazali značke na vratima. Rekli su da traže Majka Vitekera – kao mogućeg osumnjičenog u slučaju ubistva.

Žena je rekla da se Majk sinoć nije vratio kući. Možda je došao i ponovo otišao preko dana – to nije znala. Dosta je pio. Uglavnom je provodio vreme u baru *Melodi* na Bulevaru Garvi.

Reči „osumnjičeni u slučaju ubistva“ uplašile su Injes Rodrigues.

Halinen, Loton i Braton odvezli su se u *Melodi*. Čovek koji je odgovarao opisu Majka Vitekera sedeo je za šankom.

Okružili su ga i pokazali mu značke. Potvrdio je da je on Majkl Viteker.

Halinen je rekao da moraju da mu postave nekoliko pitanja o tome gde je bio prethodne večeri. Loton i Braton su ga zgrabili i odvukli u kola.

Viteker je glumio nevinu žrtvu.

Odvezli su ga u stanicu u El Monteu. Ugurali su ga u sobu za ispitivanje i navalili na njega.

Viteker je smrdeo. Bio je nervozan i polupijan.

Priznao je da je bio u *Dezert inu* prethodne večeri. Rekao je da je tražio ženu. Bio je prilično pijan, moguće je da se ne seća svega baš najbolje.

Ispričaj nam čega se sećaš, Majki.

Sećao se da je otišao u bar. Sećao se da je pozvao neku devojkicu na ples, a ona ga je odbila. Sećao se da se pridružio nekim ljudima za stolom. Tu su bili crvenokosa, još jedna žena i neki čovek koji je izgledao kao Italijan. Nije znao njihova imena i nije ih video nikada ranije.

Loton mu je rekao da je crvenokosa ubijena. Činilo se da je Majk istinski šokiran.

Rekao je da je plesao sa crvenokosom i drugom ženom. Pozvao je crvenokosu da se vide u nedelju uveče. Ona je odbila i rekla nešto o detetu koje treba da se vrati iz posete ocu. I onaj Italijan je igrao sa crvenokosom. Bio je dobar plesač. Možda je rekao da se zove Tomi – ali ne sećam se dobro.

Ispričaj nam čega se sećaš, Majki.

Majkl se sećao da je pao sa stolice. Sećao se da je za stolom ostao duže nego što je trebalo. Sećao se da su sve troje najzad otišli iz bara da bi ga se rešili.

On je ostao u baru i još više se napio. Posle je otišao do *Stenovog drajv-ina* da nešto pojede. Šerifova patrola ga je zaustavila nekoliko blokova niže na Bulevaru Veli. Pokupili su ga jer je bio mrtav pijan i odvezli ga u stanicu u Templ Sitiju.

Soba za pijance je bila prepuna. Onda su ga odvezli u pritvor u Palati pravde i ostavili ga tamo. Neki Meksikanci su mu ukrali cipele i čarape dok je spavao.

Izbacili su ga ujutro. Bosonog se pešice vratio u San Gabrijel – oko dvanaest milja. Bila je vrućina. Pločnik mu je odrao stopala, dobio je žuljeve. Otišao je u svoju sobu, uzeo nešto novca i par cipela i čarapa. Onda je otišao u Melodi i smestio se da popije piće.

Braton je izašao iz sobe i pozvao kancelariju šerifa u Templ sitiju. Neko je potvrdio Vitekerovu priču: bio je u pritvoru od pola jedan. Imao je alibi za verovatno vreme smrti.

Braton se vratio u sobu i izvestio ih. Viteker je bio srećan. Pitao je: „Mogu li sada da idem?“

Braton mu je rekao da će morati da dostavi zvaničnu izjavu u roku od četrdeset osam sati. Viteker je pristao. Džek Loton se izvinio zbog grubosti i ponudio mu da ga odveze do pansiona.

Viteker je prihvatio. Loton ga je odvezao kući i ostavio ga na pločniku ispred zgrade.

Gazdarica mu je izbacila stvari na travnjak. Ulazna vrata su bila zatvorena i zaključana.

Nije želela da joj pod krovom spava neko ko je osumnjičen za ubistvo.

Bilo je pola tri, ponedjeljak, 23. jun 1958. Slučaj Džin Elroj – dosije u šerifovom odeljenju za ubistva pod brojem Z-483-362 – bio je star 16 sati.